

תרגול קריאה בכיף - מדריך להורה

הורים יקרים,

מאז שאני מתרגלת קריאה לילדים ואמא לילדה שבעצמה נעזרת בתמיכה בתחום הזה, עיניי נפקחו לדברים שפעם לא שמתי לב אליהם. אני שמחה לאסוף כאן יחד כמה מהתשובות לשאלות הכי נפוצות שאני מקבלת מהורים ולתת לכם כמה טיפים לחיזוק ותרגול הקריאה בבית.

מי אני?

שולי מיטלברג-השלי, אישה של אנשים ומילים. בהכשרתי אני מורה לתיאטרון, מקצוע שפתח בפניי את ההבנה עד כמה הגוף והנפש, הרגש והשכל, החזותי והקולי, כולם משולבים יחד בתוכינו.

בשנים האחרונות אני עוסקת בכמה תחומים במקביל - בנוסף להיותי מתרגלת קריאה לילדים, אני גם משוררת, זמרת, ובעלת בלוג בו אני מראינת אנשים מעוררי השראה. בהכשרתי אני מורה לתיאטרון ובעבר לימדתי גילאים רבים ומגוונים. את כל הדברים שאני עושה אפשר למצוא באתר שלי "בשולי המילים".

השיטה

שיטת דיאלוגי – הקול קורא פותחה על ידי עדי שגב, על מנת לסייע לילדים ובני נוער הסובלים מקשיי קריאה. קשיים אלו מתאפיינים בהימנעות מקריאה והם גורמים לתסכול, לתחושת בושה וליצירת פערים לימודיים בין הילד לחבריו בכיתה.

שיטה זו הופכת את הקריאה למשימה חווייתית ומהנה, ומשלבת תכנים ומשחקים ייעודיים ומקוריים המתרגלים את הזיכרון, את יכולת השיום והשיוך, הביטוי הקולי ועוד. השיטה מעודדת חיבור למילה הכתובה מתוך הנאה ומשחק.

מה?

אז נתחיל מה 'מה' – מה עושים. או יותר נכון, מה עדיף לא לעשות.

ילדים המתקשים בקריאה מרגישים לרוב בלחץ. לחץ לקרוא כמו כולם, לחץ לקרוא יותר טוב, יותר ספרים, יותר מהר. אחד הדברים החשובים כדי לחבר אותם אל עולם המילה הכתובה הוא להקל את הלחץ. כדי לאהוב משהו, יש להגיע מרצון, מתוך שמחה והנאה, אז חשוב לשים לב עד כמה אנחנו לוחצים על הילדים להספיק כל מיני 'יותר'ים כאלה.

המלצות והצעות

אז מה כן, או יותר נכון איך כן?

איך?

בשמחה ומתוך עניין אישי - לחפש את נקודת החיבור בשמחה - חידות, בדיחות, שלטים, משחקים, מידע על חיות, הודעות ווטסאפ, מתכונים וכו', כל דבר שמשמח את הילד.

ילדים לומדים בדרכים שונות. יש את מי שקולט היטב באופן חזותי, באמצעות הראייה, יש מי שקולט הכי טוב באמצעות שמיעה. יש ילדים שלומדים הכי טוב דרך הגוף, ועוד. התפקיד שלנו, שלכם ההורים, ושלי כמתרגלת קריאה, זה למצוא מה עובד הכי טוב עם הילד שלכם ולאפשר לו ללמוד בצורה שהכי טובה עבורו.

איך לבחור ספר? שמתם לב פעם איך מעוצבים ספרי הילדים שאתם מציעים להם? גודל האותיות, סוג הפונט, המרווח בין האותיות, כמות הציורים - כולם משפיעים על יכולת הילד לקלוט. לפעמים הילדים ממש מזהירים, "אני לא קורא ספר בלי תמונות!". אז בואו נשים את זה על השולחן - זה ממש בסדר. בציורים ובספרי קומיקס יש מערכת מורכבת של פענוח ופרשנות שהילד מתמודד איתה, יש רבדים של משמעות שהם תלויי תרבות וסגנון איור ועוד המון מידע - תנו להם לבחור את הספר שהם אוהבים (זוכרים את הסעיף 'בשמחה ומתוך עניין אישי? זה זה...).

המלצות והצעות

איך לקרוא ביחד?

יש הורים שקוראים או מקריאים לילדים שלהם ספרים. יש כאלה שמפסיקים להקריא כאשר הילד מגיע לגיל שהוא "אמור לקרוא לבד". הנסיון שלי לימד אותי שילדים ישמחו שיקריאו להם, בכל גיל. ההקראה של ההורה מעשירה את עולם הדמיון, את אוצר המילים והידע התרבותי, אין צורך לוותר על זה.

אם בוחרים לקרוא יחד, כדאי לשים לב לכמה דברים:

א. המרחב - שבו עם הילד כתף אל כתף, על הספה או המיטה, או בכל סביבה נעימה ונוחה. החזיקו את הספר מולכם והצביעו עם האצבע המורה על המילים אותן אתם מקריאים, כך שהילד מקבל מוטיבציה לעקוב אחר המילים גם כאשר איננו מקריא בקול. אל תאמרו להם לעשות זאת בעצמם, יש יותר סיכוי שיאמצו הרגל זה מדוגמא אישית.

בשולי המילים
שירה והשראה

www.שולי.co.il

 [b.hamilim](https://www.instagram.com/b.hamilim)

 [בשולי המילים](https://www.facebook.com/בשולי.המילים)

 Shuli Mittelberg-Hasheli

ב. הקצב - מבוגרים נוטים לקרוא מהר, הן בגלל מיומנות והן בגלל ההרגל הטבוע בנו, "להספיק" יותר. ילדים שמתקשים בקריאה, מטבע הדברים קוראים לאט. אם אתם קוראים איתם יחד היו מודעים לקצב הקריאה שלכם. צרו סביבה נעימה, קחו את הזמן וצללו יחד עם הילד אל העולם הבדיוני של הספר.

ג. הרגש - השתדלו להביע את הרגשות העולים מן התיאורים והשיח בין הדמויות. פעמים רבות ילדים שמתקשים בקריאה אינם מצליחים "לשמוע" בדמיונם כיצד המילים הכתובות נשמעות בדיבור יומיומי. החיו את הסיפור בקולכם.

משחקים

משחקים רבים יכולים לתמוך בתרגול הקריאה - משחקי זיכרון, משחקי מילים, חידות וכל דרך מהנה לשחק עם אותיות ומילים.

מחקרים מצאו שיש קשר בין קשיי זיכרון לקשיים בקריאה. כל משחק זכרון שתשחקו איתם יכול לעזור ולתרגל את הזיכרון ובעקבות כך לעזור גם בקריאה. אפשר להיעזר במשחקים קנויים ואפשר גם להמציא משחקים יחד.

משחק זיכרון ביתי

אספו חפצים קטנים שיש לכם בבית, סדרו אותם בשורה. הסתכלו היטב על החפצים ונסו לזכור את הסדר. אחד המשתתפים עוצם עיניים והשני מוציא חפץ, או מחליף מקומות של שני חפצים. זה שעצם עיניים צריך לגלות מה החביאו או החליפו לו. ככל שהילד משתפר אפשר להעלות את דרגות הקושי – להוסיף חפצים, להוציא יותר חפצים בתור אחד, ועוד ואריאציות כיד הדמיון הטובה עליכם.

רעיונות למשחקים נוספים:

1. **חפש את המטמון** – אפשר הנחיות בכתב רגיל או בכתב סתרים
2. **חבילה עוברת** – רצוי לתת לילדים להמציא את המשימות
3. **21 שאלות** – א' בוחר משהו מקטגוריה כלשהי – דומם, מאכל, מקום, צבע – ולב' יש 21 שאלות עד לניחוש הדבר עליו חשב א'.
4. **סיפור בהמשכים** – כל אחד אומר משפט ויחד בונים סיפור
5. **חי-צומח-דומם-ארץ-עיר** (אפשר להוסיף תחומים אהובים על הילדים, כמו – דמות מספר, דמות מסרט, זמרים מפורסמים, מאכלי עדות ועוד ועוד).
6. **שרשרת אסוציאציות** – אחד אומר מילה והאחרים ממשיכים לזרוק מילים שמתחברות להם לאותה מילה, כל פעם מישהו אחר.
7. **אני רואה בעין הקטנה שלי** משהו שמתחיל ב'...
8. **שרשרת מילים** – א' אומר מילה וב' צריך לומר מילה שמתחילה מהאות האחרונה במילה הקודמת.

מתי כדאי לפנות אליי?

אם יש אצל הילדים הימנעות מקריאה, אם אתם חשים בעיכוב ביחס לבני גילם, אם נושא הקריאה יוצר מתח בבית ואתם חשים שעדיף יהיה לתרגל עם מישהו מבחוץ, או אם אתם פשוט רוצים לחזק את הילד/ה, מוזמנים לפנות אליי.

אני מתרגלת קריאה פנים מול פנים בקליניקה בכרכור וגם בזום, במפגשים פרטניים או בזוגות.

ממליצים כותבים:

”איזה כיף, המון תודה על הכל!!
רעות עשתה אתך דרך כל כך יפה בכל הנוגע לקריאה, איך היא ניגשת לטקסט, עשתה שינוי גדול בכמה זה מהווה מכשול עבורה (עכשיו כבר ממש לא)... למדה ליהנות מספרים, ניגשת אחרת לבעיות מילוליות בחשבון... עשתה דרך כל כך יפה ובכיף גדול במפגשים איתך (גם בזום)!!!”

ממליצים כותבים:

שבעה חודשים שאנחנו בבידוד. עם תחילת הסגר כשהבנתי שהמסגרות משאירות מאחור את הילדים שנמצאים בקבוצת סיכון ולא יכולים להגיע לבית הספר, החלטתי למצוא לתום חלופות כדי לשמר למידה בצורה חווייתית וחיובית. עם הרתיעה של תום מקריאה וכתיבה, ההכרות עם שולי הגיעה לנו בול בזמן.

התחלנו בסשן מפגשים אחד ואנחנו כבר בדרך לסידרה השלישית... בזכות השיעורים עם שולי תום זכה לחוויית קריאה מחודשת, הוא השתפר פלאים בקריאה ובכתיבה, הגשת טקסט וקריאה בקול רם מול אנשים בלי פחד וחשש ועכשיו הוא קורא המון ספרים באופן עצמאי ובהנאה.

תום מחכה בקוצר רוח לשיעורים וכל כך נהנה שזה פשוט תענוג.

אני ממליצה בחום על שיעורי תרגול הקריאה גם לילדים שלא מתקשים בקריאה להשתתף בשיעורי תרגול הקריאה כדי להפוך את הקריאה לחוויה מעצימה ומהנה.

תודה שולי♥

מוזמנים לעקוב בפייסבוק, באינסטגרם

וכמובן ליצור קשר ישיר בכל שאלה

052-3756294

www.שולי.co.il

 [b.hamilim](https://www.instagram.com/b.hamilim)

 [בשולי המילים](https://www.facebook.com/שולי.המילים)

 Shuli Mittelberg-Hasheli